

(/)

🏠 (/) > Musik, teater, film (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Talende toner - Händel

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/arven-efter-lumbye>)

Talende toner - Händel

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 2524

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/talende-toner-haendel&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Karl Aage Rasmussen

Talende toner – Georg Friedrich Händels livsfuga

Gyldendal. 312 sider. 249,95 kr.

Af Anne Marie Storm, musikpædagog

Der findes ikke meget litteratur på dansk om den kendte barokkomponist, Georg Friedrich Händel.

Det har komponist og forfatter, Karl Aage Rasmussen, nu rådet bod på. Han har tidligere forfattet en række bøger om klassisk musik og dens komponister, og lad det være sagt med det samme: han skriver simpelthen godt!

Om bogen siger han selv: *"Der er kort sagt tale om formidling, ikke om forskning – "populærvidenskab", om man vil."* (p. 17)

Hvis man beder folk med bare en lille smule forstand på musik nævne én berømt barokkomponist, vil svaret være: Johann Sebastian Bach, der er kongen over dem alle. Sjovt nok var det modsat i deres samtid, hvor Händel var stjernen og Bach stort set ukendt udenfor sin hjemegn.

De blev begge født i 1685 med 26 dages mellemrum og i en geografisk afstand på godt 100 km. Men de mødtes aldrig, selvom Bach et par gange forsøgte, men det var svært at træffe den omkringfarende Händel. De havde en fælles ven i Georg Philipp Telemann, som på en måde forbandt de to komponister.

I modsætning til Bach, der var ud af et musikerdynasti, var Händel den første musiker i sin familie, og udover sin musikalitet havde han en veludviklet forretningssans.

I min studietid, der ikke ligger mange år fra forfatterens, lærte vi, at Händel kom til England, blev ansat ved det kongelige hof og blev meget rig. Men han var god og delte ud af sin store formue til mindrebemidlede. Siden da er der kommet en del flere ansigter på Händel.

"Er det charmetrolden, musikchefen, cølibatisten, arbejdsnarkomanen, forretningsmanden, kirkegængerens, lykkeridderen eller pengepugeren, der gemmer sig bag det ret anonyme parykkede åsyn vi kender fra de få overleverede portrætter?" (p. 195)

Det giver forfatteren os en del svartilbud på i bogen, og det er ret underholdende.

Händel komponerede mange italienske operaer, som han fik opført i Tyskland og Italien, hvor han opholdt sig meget. I 1710 rejser han til England, hvor han optræder for dronning Anne, der bliver meget begejstret for hans musik. I 1713 tildeler hun komponisten en pæn, årlig pension, der placerer ham blandt de velstående borgere. Han bliver senere (1727) engelsk statsborger og kalder sig derefter George Frederic Handel uden den tyske udlaut.

I forbindelse med Händels flytning til England har Karl Aage Rasmussen en spændende teori: Var Händel spion for sin arbejdsgiver, kurfyrst Georg Ludwig i Hannover, der skulle arve Englands trone? Hannover-hoffets officielle repræsentant i London informerede kurfyrsten om at "Mr. Handel har i flere tilfælde vist sig meget nyttig", og at komponisten "fortsat vil fortælle mig alt, hvad han ved". Händel var ven med dronningens skotske livlæge, og informationer om hendes helbred var vigtige for kurfyrsten i Hannover, der afskedigede Händel for at sikre sig, at han forblev i London.

En spændende og sandsynlig teori. I Danmark har vi også haft en "musikalsk spion", englænderen John Dowland, der var ansat ved Christian IV's hof.

Händel var umanerlig produktiv: ca. 40 operaer, ca. 100 kantater, orgelkoncerter, oratorier, concerti grossi, og de kendte orkesterværker, Water Music og Music for the Royal Fireworks. Og hvem kender ikke "Halleluja" fra oratoriet Messias, der står som det mest kendte værk? Men han skrev mange andre

”hits”, f.eks. Ombra ma ifu – måske bedre kendt som Händels Largo fra operaen Serse. Jeg har også hørt den kendte Lascia ch’io pianga som underlægningsmusik til en reklame for vinterdæk. Så kan man ikke nå meget længere i popularitet!

Det var altså en tysker, der bragte den italienske opera til England. Og han kom ikke bare med sine partiturer under armen. Han sørgede selv for, at der var teatre, der satte operaerne på plakaten og rejste over kanalen for at engagere italienske sangere til de engelske opførelser. Selvom det ikke lykkedes i første omgang, kom selveste Farinelli – feteret kastratsanger – til England. Flere gange gik operaselskaberne konkurs, og komponisten gik ned med stress, men det lykkedes ham altid at komme op på hesten igen.

Alligevel havde han tid til at nyde livet, hvad adskillige kilder beretter om. Han holdt af at besøge de bedste kurbadeanstalter, og hans venner har fortalt, at han ikke *”kom for at drikke helbredende vand, men for at drikke vin og spise alt for meget”* (p. 197)

Der findes folk, der har ondt af, at Händel genbrugte egne og andres melodier. Til det kan kun bemærkes, at det var helt almindeligt på den tid, hvor der ikke fandtes copyright som i dag. Man kunne frit bruge løs, og det gjorde man.

Men den gode vin og rigelige luksusretter gik ud over helbredet. Der er mange teorier om Händels sygdom men Karl Aage Rasmussen fastslår: *”Teorien hedder slet og ret blyforgiftning”*. På Händels tid stammede blyindtaget især fra vin og hedvin, vandrør og vandtanke var af bly, så kaffe var også en farlig drik. Dermed var blyforgiftning især en overklassesygdom. Også en tiltagende blindhed dukkede op og fra 1757 var han blind på begge øjne. Året efter lod han kvaksalveren John Taylor forsøge at skaffe ham synet tilbage, men uden resultat.

1759 døde Englands overklasses superstar. Omregnet til nutidig valuta efterlod han sig omkring 50 millioner. Han havde bestilt og betalt sit gravmæle i Westminster Abbey, og begravelsen blev overværet af mere end 3000 mennesker.

Ifølge testamentet går en stor sum til *”Fonden for nødlidende musikere”*, og en lang række af tjenere, læger, apotekere, advokater, teaterfolk og venner bliver rigeligt betænkt.

Bogen slutter med: *”i dag er Messias ikke længere begrundelsen for Händels ry som Johann Sebastians ligemand. For det ry stadfæster hele hans livsværk”*.

Bag i bogen findes en liste over særlige fagudtryk, så de ikke skal forklares hver gang inde i teksten. Men Karl Aage Rasmussen forstår kunsten at skrive om musik, uden at man skal have den store indsigt i det faglige. Han er en glimrende musikformidler. Dog havde jeg gerne set lidt illustrationer.

[Historie-online.dk, den 23. juni 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/arven-efter-lumbye>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/70er-rock>) (<http://www.historie-online.dk/boger/danske-film-og-filmfolk>) (/article/items/view/1030/114)